

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Krajské kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá 13. ročník, školský rok 2020/21 Testové úlohy pre kategóriu D (8. ročník ZŠ a 3. ročník OG)

Poznámka: otázky monotematickej časti sú označené *

1.* Prečítajte si nasledovné tvrdenia o francúzskom kráľovi Hugovi Kapetovi a rozhodnite, či sú pravdivé alebo nie. Do odpoved'ového hárku zapíšte iba správnu odpoveď (áno / nie).

- a) Hugo Kapet sa stal kráľom Francúzska v roku 987.
- b) Hugo Kapet sa stal zakladateľom panovníckej dynastie Robertovcov.
- c) Hugo Kapet pochádzal z rodu Karolovcov.
- d) Hugo Kapet bol zakladateľom panovníckej dynastie Koplotovcov.
- e) Hugo Kapet bol zvolený za francúzskeho kráľa.

2.* Dynastia Karolovcov, ktorá vládla Franskej ríši, pretrvala aj po jej rozpade a rozdelení na západnú a východnú časť. Pri moci sa udržali dlhšie v západnej časti, z ktorej vzniklo Francúzsko. Kto bol posledným panovníkom Francúzska z tejto dynastie?

- a) Ľudovít IV.
- b) Ľudovít V.
- c) Ľudovít VI.
- d) Ľudovít VII.

3.* Identifikujte osobnosť a pomôžte si aj obrázkom.

Už ako trojročný sa stal kráľom, ako 16-ročný sa stal cisárom a ako 21-ročný zomrel. O ktorého panovníka išlo?

- a) Oto I.
- b) Oto II.
- c) Oto III.
- d) Oto IV.

4.* V odpoved'ovom hárku zorad'te uvedené udalosti v správnom poradí, podľa toho, ako po sebe nasledovali. Zapíšte iba písmená v poradí od najstaršej po najmladšiu udalosť.

- a) Vylodenie sa Viliama Dobyvateľa v Anglicku
- b) Bitka pri Hastingse
- c) Bitka pri Stamford Bridge
- d) Vojenské výpravy do Yorkshire
- e) Korunovácia Viliama Dobyvateľa za anglického kráľa

5. * Rozhodnite, ktoré z uvedených konštatovaní sú pravdivé, a správne to zaznačte (zakrúžkujte) do odpoved'ového hárku.

- a) Vojvoda Normandie Viliam mal prezývku Ľavoboček, lebo kríval na ľavú nohu.
- b) Na anglickom kráľovskom dvore sa v časoch Viliama Dobyvateľa hovorilo po anglicky.
- c) Sicílske kráľovstvo založili Normani.

6.* Vytvorte správne dvojice z mien panovníkov a krajín, kde vládli. V odpoved'ovom hárku zapíšete len dvojice písmen a čísel.

A - Henrich II. Plantagenet	1 - Francúzsko
B - Balduin	2 - Dánsko
C - Ľudovít IX.	3 - Jeruzalem
D - Knut	4 - Anglicko

Knut

7.* Vyberte z uvedených skutočností tie, ktoré správne popisujú dobu vlády kráľa Filipa Augusta. Do odpoved'ového hárku zapíšete iba tie tri čísla, ktoré sú pravdivé.

- 1) Filipa Augusta poznáme aj pod menom Filip III. Francúzsky.
- 2) Stal sa prvým skutočným kráľom stredovekého Francúzska.
- 3) Podarilo sa mu zlomiť moc vojvodov a grófov.
- 4) Podporoval rozvoj vzdelanosti, vrátane univerzity v Paríži.
- 5) Hlavným mestom krajiny sa stal Remeš.
- 6) Pochádzal z rodu Bourbonovcov.

8.* Vytvorte správne dvojice z mien francúzskych kráľov a udalostí, ktoré sa stali počas ich vlády. Do odpoved'ového hárku zapíšete len správne kombinácie písmena a čísla.

A – Filip August	1 – Dve nie veľmi úspešné križiacke výpravy do severnej Afriky
B – Ľudovít IX.	2 – Úspešné boje proti anglickým vojskám a vybudovanie pevnosti Bastilla
C – Filip Pekný	3 – Víťazstvo nad spojenými vojskami v bitke pri Bouvines
D – Karol V.	4 – Presťahovanie pápežského sídla do Avignonu (na obrázku je pápežský palác)

9.* Vytvorte správne dvojice z mien vládcov a súvisiacich pojmov. Do odpoved'ového hárku zapíšte len správne kombinácie písmena a čísla.

A – Hugo Kapet	1 – cisár korunovaný v Ríme
B – Oto III.	2 – dvojnásobná exkomunikácia pápežom
C – Harold	3 – franský vojvoda
D – Godefroy z Bouillonu	4 – smrť na bojisku
E – Fridrich II.	5 – ochranca Sv. hrobu

10.* Rozhodnite, ktoré z uvedených konštatovaní sú pravdivé a správne to zaznačte (zakrúžkujte) do odpoved'ového hárku.

- a) Pápež Urban III. vyzval veriacich, aby oslobodili Kristov hrob od Turkov v roku 1095
- b) Pápež Urban II. vyzval veriacich, aby oslobodili Kristov hrob od Turkov v roku 1095
- c) Pápež Urban II. vyzval veriacich, aby oslobodili Kristov hrob od Turkov v roku 1096
- d) Pápež Urban I. vyzval veriacich, aby oslobodili Kristov hrob od Turkov v roku 1096

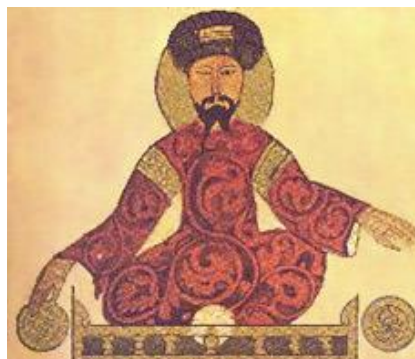
11.* Z uvedených skupín hlások správne vytvorte slová, ktoré sú odpoveďou na nasledujúce otázky, a správne ich zapíšte do odpoved'ového hárku. V jednom prípade sa jedná o dve slová.

tarkai, diktinter, karcii, kriackeži vavyýpr

- a) zákaz vykonávať cirkevné obrady
- b) označenie všetkých odporcov rímsko-katolíckej viery
- c) vojenské akcie rímskych katolíkov proti predstaviteľom iných náboženstiev i tým, ktorí vyznávali inú formu kresťanstva
- d) označenie odporcov rímsko-katolíckej cirkvi na juhu Francúzska v 12. storočí

12.* Do odpoved'ového hárku zaznačte (zakrúžkujte), či uvedené skutočnosti o Richardovi Levie Srdce sú alebo nie sú pravdivé.

- a) bol synom Henricha II.
- b) písal básne
- c) porazil Saladína (na obrázku)
- d) zajal ho Lothar, rakúsky vojvoda
- e) vydal Magnu chartu
- f) udržal anglické pozície (majetky) v Normandii

13.* Rozhodnite, či uvedené skutočnosti v súvislosti s Filipom IV. Pekným sú pravdivé alebo nie. Správnu odpoveď zaznačte (zakrúžkujte).

- a) V roku 1314 zvolal prvé veľké zhromaždenie francúzskych stavov.
- b) Obyvatelia krajiny ho nazývali peňazokazcom.
- c) Časť z bohatstva templárov dal johanitom.
- d) Nazývali ho železným kráľom.
- e) Zomrel po páde z koňa.

14. V 18. storočí vznikla v Európe špecifická forma vlády, ktorej asi najznámejšími predstaviteľmi sú Mária Terézia a jej syn Jozef II.

a) Pomocou kombinácie dvoch pojmov vytvorte správnu odpoveď, ako sa táto forma vlády nazýva. Tú zapíšete do odpoved'ového hárku iba vo forme čísla a písmena.

1) klasický	A) totalitarizmus
2) osvietenský	B) monarchizmus
3) autoritársky	C) absolutizmus

b) Ktoré tri z uvedených možností vystihujú podstatu tejto formy vlády v rakúskej monarchii? Zapíšete len ich poradové čísla.

1. Vytváranie silného centralizovaného štátu
2. Vytváranie silného demokratického štátu
3. Snaha rozsiahlymi reformami posilniť monarchiu
4. Snaha brániť sa rozsiahlym reformám
5. Návrhy reforiem pripravované tímom poradcov

15. Na základe krátkej charakteristiky do odpoved'ového hárku zapíšete, čo bol *urbár* za vlády Márie Terézie? Stačí iba správne písmeno.

- a) spoločenstvo vlastníkov polí a lúk
- b) súpis povinností poddaných
- c) zoznam odporúčaných plodín podľa úrodnosti pôdy

16. Vyberte z uvedených plodín tie dve, ktoré pochádzajú z amerického kontinentu, a aj dnes tvoria významnú časť našej stravy. Do odpoved'ového hárku zapíšete iba tie dve čísla, ktoré sú pri správnych odpovediach. Pri odpovedi si pomôžte aj pripojenou fotografiou jednej z plodín.

- 1) zemiaky
- 2) bataty
- 3) cukrová repa
- 4) hrach
- 5) kukurica

17. Prečítajte si uvedené výroky a rozhodnite, či sú pravdivé alebo nie. Správnu odpoveď zaznačte (zakrúžkujte).

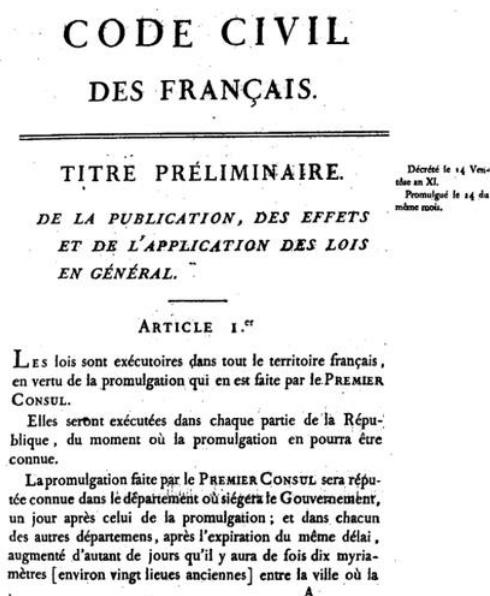
- a) V 80. rokoch 18. storočia Francúzsko prosperovalo a hospodárstvo sa rozvíjalo.
- b) Prejavy nespokojnosti v spoločnosti šírili nevzdelaní osvietenci.
- c) V tej dobe (80. roky 18. storočia) sa v krajine parlament nezišiel už vyše 100 rokov.
- d) Zasadnutie parlamentu zvolal kráľ Ľudovít XVII.
- e) Parlament mal schváliť zavedenie novej pozemkovej dane.

18. Vyberte štyri z uvedených výrokov, ktoré charakterizujú vládu jakobínov vo Francúzsku - správne zapíšte do odpoved'ového hárku iba príslušné písmeno.

- a) Jakobíni nastolili diktatúru a krutovládu.
- b) Jakobíni patrili k umierneným revolucionárom.
- c) Jakobíni boli republikáni.
- d) Vodcovia jakobínov skončili na popraviske.
- e) Jakobíni tvrdo prenasledovali protestantskú cirkev.
- f) Jakobíni zaviedli štátny kult Najväčšej bytosti.
- g) Jakobíni zaviedli nový kalendár.

19. Z uvedených možností vyberte tri body, ktoré obsahoval zákoník Code Civil a správne zapíšte do odpoved'ového hárku iba príslušné písmeno.

- a) rovnosť všetkých pred zákonom
- b) občiansku slobodu
- c) zoštátnenie súkromného vlastníctva
- d) náboženskú slobodu
- e) volebné právo pre všetkých bez ohľadu na pôvod a majetok
- f) zrovnoprávnenie žien v spoločnosti

20. Bitka pri Solferine v roku 1859 mala viacero závažných dôsledkov. Z uvedených možností vyberte iba tri správne a písmená pri nich zapíšte do odpoved'ového hárku.

- a) Podnietila založenie Červeného kríža.
- b) Znamenala definitívne zjednotenie Talianska.
- c) Oslabila talianske hnutie za nezávislosť, lebo v nej zomrel G. Garibaldi.
- d) Výrazne oslabila pozíciu Rakúska na Apeninskom polostrove.
- e) Viedla k tomu, že Rakúsko stratilo Lombardiu a Benátsko.
- f) Potvrdila využiteľnosť ponoriek na vojenské účely.

21. Vytvorte správne dvojice medzi dátumami a udalosťami v roku 1848. Do odpovedového hárku zapíšte iba správne kombinácie písmena a čísla.

a) 11. máj 1848	1) nástup Františka Jozefa I. na trón
b) jún 1848	2) vznik Slovenskej národnej rady
c) september 1848	3) vyhlásenie Žiadostí slovenského národa
d) december 1848	4) Slovanský zjazd v Prahe

22. V Liptovskom Mikuláši vzniesli zástupcovia slovenského národa viacero požiadaviek. O každej z uvedených požiadaviek rozhodnite a do odpovedového hárku zaznačte (zakrúžkujte), či bola po potlačení revolúcie v rokoch 1848 – 1849 splnená alebo nie.

- a) vytvorenie všeobecného snemu so zastúpením všetkých národov Uhorska
- b) vytvorenie národného snemu Slovákov
- c) odstránenie nadvlády jedného národa nad inými v Uhorsku
- d) zavedenie slobody zakladania spolkov

23. V Turčianskom Svätom Martine sa v roku 1861 konalo celonárodné zhromaždenie, ktorého výsledkom bol ďalší súpis požiadaviek slovenského národného hnutia – Memorandum slovenského národa. Ktoré tri požiadavky obsahoval tento dokument? Do odpovedového hárku zapíšte iba čísla označujúce správne možnosti.

- 1) zavedenie slovenčiny ako úradného jazyka
- 2) zavedenie slovenčiny ako štátneho jazyka
- 3) vytvorenie slovenského snemu
- 4) vytvorenie postu slovenského župana
- 5) vytvorenie slovenských škôl

Pamätník - Memoranda slovenského národa.

24. Matica slovenská bola založená pri príležitosti osláv 1000-ročného výročia istej významnej udalosti v našich dejinách. S využitím učiva z predchádzajúcich ročníkov odpovedzte na nasledovné otázky. Do odpoved'ového hárku zapíšte iba správne číslo a rok.

a) O akú významnú udalosť v našich dejinách išlo?

- 1) vznik Veľkej Moravy
- 2) príchod Konštantína a Metoda na Veľkú Moravu
- 3) smrť vládcu Veľkomoravskej ríše Svätopluka

b) Uveďte rok, kedy bola Matica slovenská založená.

c) Napíšte gramaticky správne iba priezvisko prvého predsedu Matice slovenskej.

25. Vytvorte správne dvojice z rokov a udalostí, ktoré sa k nim viažu. Do odpoved'ového hárku zapíšte len správne dvojice písmen a čísel.

a) 1871	1) založenie Československej jednoty
b) 1895	2) vznik Slovenskej ľudovej strany
c) 1896	3) vznik Slovenskej národnej strany
d) 1905	4) vznik Muzeálnej slovenskej spoločnosti

Autori: doc. PhDr. Adriana Kičková PhD, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Recenzent: Mgr. Anna Žideková

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2021

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

